

Огієнко М.М.,

к.т.н., доцент кафедри готельно-
ресторанного та туристичного бізнесу,
ВП «МФ КНУКІМ», м. Миколаїв

ТУРИЗМ, ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

На сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин глобалізаційні процеси охопили всі сфери світового господарства, у тому числі і ринок туристичних послуг. Як наслідок, відбувається зростання рівнів інтегрованості туристичних галузей та окремих підприємств різних країн та загострення конкурентної боротьби між країнами за розподіл туристичних потоків. Сучасною тенденцією в економіці розвинених країн є зростання частки туристичних послуг як у структурі валового внутрішнього продукту, так і в структурі споживання. Для них характерний інтенсивний розвиток нових інформаційних технологій, електронної торгівлі в сфері туризму. Такі процеси створюють загрози туристичним галузям країн із нижчою конкурентоспроможністю національних підприємств, несформованістю ринкових механізмів та недосконалою державною туристичною політикою. Це стосується країн з трансформаційною економікою, до яких належить й Україна.

Економічні засади дослідження туристичних ринків закладені у працях Г.М. Алейникової, В.Ф. Данильчука, Ю. Б. Забалдіної, Н.И. Коніщевої, Т.І. Ткаченко, В.С. Ковешнікова, менеджменту підприємств туристичної сфери – А. І. Карсекіна, С.В. Мельниченко, І.М. Школи, туристичної логістики – Г.І. Михайліченко, історичних та культурологічних аспектів туристичної діяльності – В.К. Федорченка, В.В. Волинця та ін. Важливе значення мають праці вчених близького та далекого зарубіжжя – Ф. Котлера, М. Портера, П. Кругмена із проблем конкурентоспроможності підприємств на зовнішніх ринках, В.А. Квартальнова, І.В. Зоріна, М.І. Кабушкіна, Г.А. Папіряна, А.П. Дуровича та ін. з проблем менеджменту туристичної діяльності.

Отже, теоретико-методологічні дослідження проблем ринку туристичних послуг посіли важливе місце у економічній науці. Проте в умовах переходу національної економіки України до ринкових відносин та подальшого загострення конкуренції на світових ринках послуг виникає потреба поглибленого вивчення ряду аспектів формування, функціонування та розвитку ринку туристичних послуг в Україні.

Насьогодні є актуальним використання ефективних механізмів управління туристично-рекреаційним потенціалом нашої країни, управління розвитком потенціалу туристичних фірм.

На підставі дослідження теоретичних аспектів здійснення зовнішньо-економічної діяльності на підприємствах туристичного бізнесу, відзначимо, що:

- туризм в Україні повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, ознайомлення з історико-культурною спадщиною та сьогоденням нашого народу і держави.

Здійснивши аналіз сучасного стану розвитку сфери туризму Миколаївщини на зовнішніх ринках ми з'ясували, що проблемними питаннями розвитку туристично-рекреаційної сфери Миколаївської області є:

- відсутність взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення розвитку туризму і рекреації в регіоні;

- недостатня кількість якісних туристичних продуктів на туристичному ринку;

- низький рівень розвитку рекреаційно-туристичної інфраструктури;

- низька якість сервісу та невідповідність стандартам засобів розміщення;

- недостатня інженерна інфраструктура на туристично-рекреаційних територіях (відсутність водопостачання та водовідведення, незадовільний стан доріг та відсутність під'їздів до багатьох туристичних об'єктів тощо);

- відсутність поінформованості потенційних туристів про можливості рекреаційно-туристичного потенціалу області;

- відсутність ідентифікації регіонального продукту на національному і міжнародному туристичному ринках;

- незбалансованість соціальної та економічної ефективності використання рекреаційних ресурсів та необхідність їх збереження;

- неналежний стан туристичних маршрутів (брак обладнаних місць короткочасного відпочинку, гірських притулків, відсутність єдиної системи знакування шляхів активного туризму (пішохідних, велосипедних, водних тощо);

- недостатність туристичної інформації як для туристів, так і для підприємств, що надають послуги у сфері туризму, – туристичних карт, рекламної продукції, інформації про область, недосконалість бази даних щодо туристично-рекреаційних об'єктів.

Для удосконалення розвитку туристичної сфери Миколаївської області на зовнішніх ринках необхідно забезпечити:

- здійснення ефективної іміджевої та маркетингової політики, спрямованої на популяризацію рекреаційно-туристичного комплексу Миколаївської області;

- формування інтегрованої інформаційної системи у сфері рекреаційно-туристичних послуг;

- формування туристичних дестинацій зі сталим розвитком громад, де соціально-економічне життя значною мірою забезпечуватиметься розвитком туризму;

- сприяння запровадженню інвестиційних проектів та пропозицій з відновлення і зміцнення існуючої матеріально-технічної бази туризму, впровадження ефективної інноваційної діяльності;
- створення рекреаційно-туристичної інфраструктури на історико-культурних та природно-рекреаційних територіях і об'єктах області;
- проведення комплексу організаційних заходів щодо оголошення рекреаційних територій Чорноморського узбережжя курортами з наданням відповідного статусу;
- розширення міжнародної та міжрегіональної співпраці у сфері туризму;
- систематизація і стандартизація якості та розширення асортименту туристичних послуг;
- підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів культурної спадщини;

Згідно Програми розвитку туризму та курортів у Миколаївській області на 2016-2020 роки основними заходами, які будуть сприяти пропагуванню позитивного туристичного іміджу міста Миколаїв будуть: проведення спеціалізованих рекламно-інформаційних турів із залученням представників засобів масової інформації, висвітлення інформації про туристичні заходи, зокрема розміщення на офіційному веб-сайті облдержадміністрації; Виготовлення тематичних туристичних путівників, довідників по Миколаївській області для туристів; організація та проведення туристично-спортивних заходів (зльотів, змагань, походів, експедицій) та масових фестивальних заходів.

Список використаних джерел:

1. Агафонова Л.Г. Проблеми державного регулювання розвитку туризму в Україні // Культура і освіта фахівців туристичної сфери: сучасні тенденції та прогнози. – К.: КУТЕП, 2005. – С.521–526.
2. Огієнко М.М. Україна на світовому ринку туристичних послуг/ А.В.Огієнко, М.М.Огієнко// Зб.Матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку туризму». Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2013. – С. 9–2.
3. Туризм в Україні. Статистичний бюлетень. 2016. - К.: Державна туристична адміністрація України, 2017. - 49 с.